

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/197/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323203995
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2024:4323203995.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o mal. A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodine Levice a v čase začatia konania mal. D. C. C., nar. XX.XX.XXXX, z rodičov: E. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. G. XXX a D. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. G., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, takto

rozhodol:

- Mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matke.
- Obaja rodičia sú o p r á v n e n í mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.
- Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou 100,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred, k rukám matky, počnúc dňom 23.11.2023.
- Zaostalé výživné za obdobie od 23.11.2023 do 04.04.2024 vo výške 423,31 eur je otec p o v i n n ý zaplatiť v mesačných splátkach po 20,- eur popri bežnom výživnom pod stratou výhody splátok počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.
- Konanie o úpravu práv a povinností k D. C., nar. XX.XX.XXXX sa z a s t a v u j e .
- Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka maloletých detí (v čase podania návrhu bol D. C. ešte maloletý) sa návrhom súdu doručeným dňa 23.11.2023 domáhala úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Matka spolu s návrhom vo veci samej žiadala súd aj o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by boli dočasne maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti. V návrhu poukázala na to, že maloleté deti sa narodili z mimomanželského pomeru s D. D., nar. XX.XX.XXXX. Otcovstvo k maloletým deťom bolo uznané na matrike v Leviciach. Má ešte jedno maloleté dieťa H., nar. XX.XX.XXXX. Otcovstvo u neho nie je uznané, avšak jeho biologickým otcom je tiež D. D.. Spoločnú domácnosť mali vytvorenú 18 rokov. Spolužitie bolo vždy problémové, hádky boli na dennom poriadku, pričom viackrát sa stalo, že ju otec detí aj fyzicky napadol. Otec detí sa už asi 10 rokov lieči na psychiatrii, užíva lieky a zapíja ich alkoholom. Pije už veľmi dlho a býva agresívny. Stalo sa, že aj keď bol triezvy, tak ju týral psychicky. Viackrát to ohlásila na políciu, ale zo strachu to potom vždy stiahla. Aj v minulosti bolo na súde podané neodkladné opatrenie a vydané uznesenie pod č. k. 10P/106/2014-13. Neskôr sa konanie zastavilo, nakoľko ho strachu vzala späť. Deťom ubližované nebolo, avšak častokrát boli svedkami toho, ako ju otec fyzicky napáda. Počas tých rokov musela vyhľadať pomoc psychiatra a psychológa. Dňa 25.07.2023 vzali otca detí do väzby kvôli tomu, že poškodil cudzí majetok a napadol reportéra aj kameramana z televízie. Prepustený bol 30.10.2023. Po návrate z väzby prišiel za matkou detí a dožadoval sa odpustenia, avšak ona ho vyhodila z domu. Dňa 10.11.2023 prišiel opäť a vyzeral byť pod vplyvom omamných látok a alkoholu. Keď mu oznámila, že už má nového partnera, zaútočil na ňu a začal ju škrtiť. Deti boli v tom čase v škole. Doma boli len jej brat, mal. D. C. a jej švagriná. Maloletý sa ho snažil odtiahnuť. Keď sa im podarilo

otca vyhodit' z domácnosti, zavolala políciu. Otec išiel medzitým žiadať starostu na obec, aby zavolať políciu, lebo tvrdil, že ho napadla nožom. Polícia prišla do jej domácnosti, vzali ho so sebou, ale o hodinu už bol prepustený. Odvtedy ho už nevidela a ani nevie, kde sa toho času zdržiava. Uvádza, že má z neho strach, neustále sa jej vyhráždza, že jej vezme deti. Maloleté deti už dlhší čas odmietajú s otcom komunikovať, nemajú s ním vytvorený dobrý vzťah, aj vzhľadom na to, že videli ako jej otec ubližuje. Situácia v rodine sa výrazne zhoršila odkedy otca prepustili z väzby, nevie čoho všetkého je schopný, keď je pod vplyvom omamných látok. Má strach, že by mohol jej aj deťom ublížiť. Na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 04.04.2024 zotrvala na vyjadreniach uvádzaných vo svojom návrhu. Poukázala opäť na to, že spozušitie s otcom detí bolo problematické, lebo spočiatku sa pod vplyvom alkoholu alebo pokiaľ fetoval k nej nevhodne správal, aj ju fyzicky napadol. Neskôr sa takto správal, aj keď „nič nepožil“. K deťom fyzicky nebol agresívny, len verbálne. Podľa jej vedomostí sa liečil na psychiatrii, raz mesačne navštevoval MUDr. Machajdika. Spozušitie prerušili v októbri, keď ho prepustili z väzby, odmietala s ním ďalej žiť. V jednom prípade ešte prišiel do domácnosti, ale riešila ho polícia blokovou pokutou. Odvtedy však žiaden záujem o dcéru neprejavil a nijakým spôsobom neprispel na výživu. Nevie, kde sa otec detí v súčasnosti nachádza. Dcéra navštevuje 6. ročník ZŠ, len raz týždenne sa stravuje v škole, keď je dlhšie v škole, za to nič neplatí. Je zdravá, nemá osobitné záujmy. Odhaduje, že tak 50-60 eur mesačne vynaloží na jej stravu. Dospelý syn si otvoril živnosť, žije s nimi v spoločnej domácnosti a prispieva na náklady. Matka ďalej uviedla, že je spoluvlastníčkou rodinného domu, v ktorom býva. Nadobudla ho v dedičskom konaní. Býva s ňou aj jej mama, ktorá je poberateľka vdovského dôchodku a brat s manželkou. Brat je nezamestnaný, ale brigádniccky pracuje. Hospodária spoločne. Odhaduje, že náklady na bývanie sú okolo 400-500 eur mesačne. Tak isto náklady na stravu si delia. Má nariadené exekúcie kvôli pôžičkám a neplateniu paušálov, ale má s exekútorom dohodnuté splátky po

10 eur mesačne. Je dlhodobo nezamestnaná. Má problém ísť pracovať, lebo má neurologický problém, neodkáže dlhodobo stáť. Navštevuje tiež I. I., keďže má úzkostné stavy. Tak isto chodí pravidelne k psychológovi MUDr. Zvodárovi. Chcela začať riešiť invalidný dôchodok, ale bolo jej uvedené, že ešte nemá také diagnózy, aby jej bol priznaný. Teraz poberá sociálne dávky, príspevok na bývanie a rodinné prídavky celkovo vo výške 682,- eur. V tom je však ako posudzovaná osoba aj otec dieťaťa. Má vyživovaciu povinnosť k mal. H., nar. XX.XX.XXXX. Žiada, aby výživné súd priznal odkedy podala návrh na súd, pričom jeho výšku ponechala na úvahe súdu. Záverom uviedla, že sa dcéra odmieta s otcom stretávať.

2. Dňa 04.04.2024 súd rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti otca, ktorý mal doručenie predvolania vykázané v súlade s § 106 ods. 1 Civilného sporového poriadku (fikciou).

3. Kolízny opatrovník navrhol mal. A. B. zveriť do osobnej starostlivosti matke a otcovi určiť výživné minimálne 50 eur mesačne, nakoľko mu nebráni žiadna prekážka, aby si našiel prácu. Šetrením pomerov v domácnosti matky bolo zistené, že situácia je nezmenená. Matka súhlasila so spolupracou s úradom práce, ktorá začala v danom mesiaci. Prislúbila nápravu čo sa týka hygienických podmienok. Starostlivosť o mal. dieťa riadne zabezpečuje, rovnako je tiež zabezpečená zdravotná starostlivosť a školská dochádzka. Úradu neboli signalizované žiadne nedostatky v tomto smere. Úrad nemá vedomosť, kde sa otec aktuálne zdržiava, s maloletou sa nekontaktuje, na jej výživu neprispieva. S mal. A. B. bol vykonaný informatívny pohovor, pri ktorom uviedla, že mama sa o ňu riadne stará, pričom je zvyknutá žiť v skromnejších podmienkach. Na pohovor prišla čisto oblečená. Uviedla, že keď otec žil s nimi, tak veľmi často popíjal a bol agresívny, mamu aj napadol, ale ju nikdy neudrel, veľmi sa na neho za to hnevá. Tiež uviedla, že ho náhodne stretla, ale nevie kde sa zdržiava.

4. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX je dieťaťom matky E. C., nar. XX.XX.XXXX a otca D. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorí nie sú manželmi a nežijú v spoločnej domácnosti. Okrem maloletej má matka ďalšiu vyživovaciu povinnosť, a to k mal. H. C., nar. XX.XX.XXXX. Otec maloletej inú vyživovaciu povinnosť nemá. Od prerušenia spozušitia otec na výživu dcéry neprispieva a neprejavuje o ňu žiadny záujem.

4.1. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 15.12.2023 č. k. 10P/197/2023-25 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.01.2024.

4.2. Z pripojeného spisu má súd za preukázané, že na tunajšom súde sa viedlo konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pod sp. zn. 10P/106/2014, ktoré bolo dňa 20.06.2014 zastavené uznesením č. k. 10P/106/2014-23, právoplatné dňa 16.07.2014, nakoľko matka vzala návrh späť v celom rozsahu z dôvodu obnovenia spozušitia s otcom maloletých detí.

4.3. Zo správy o povesti, ktorú dňa 04.12.2023 vypracovala obec Hontianska Vrbica vyplýva, že matka E. C. žije so svojimi deťmi, matkou a bratom v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníčkou, v skromných

podmienkach. O svoje deti sa snaží starať v rámci svojich schopností a možností, nízky príjem financií je jej stálym problémom. V súčasnosti

prijala ponuku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a od januára 2024 bude pracovať ako aktívny pracovník v obci. Otec D. D. sa o svoju rodinu nedokáže postarať. Nikde nepracoval a v obci bol známy tým, že si od občanov pýtal peniaze, že on je psychicky chorý a musí ísť k lekárovi. V minulosti neprijal ani ponuku pracovať ako aktívny pracovník aj napriek tomu, že mu starosta obce ponúkol ľahšiu prácu. Momentálne sa v obci nezdržiava.

4.4. Zo správy zo šetrenia pomerov, ktorú dňa 06.12.2023 vypracoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, odbor sociálnych vecí a rodiny, vyplýva, že úrad pracuje s rodinou už od roku 2014 z dôvodu narušených vzťahov medzi rodičmi. Otec mal. detí má dlhodobé psychické problémy, lieči sa aj na epilepsiu, niekoľkokrát bol hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici v Hronovciach. Má tiež problémy s nadmerným požívaním alkoholu a omamných látok. Rodina je monitorovaná a sú vykonávané pravidelné šetrenia pomerov. Rodina žije v skromných podmienkach, kde hygienický štandard je na veľmi nízkej úrovni. Matka je dlhodobo upozorňovaná na zlepšenie hygienického štandardu, avšak do dnešného dňa sa bytové pomery v jej domácnosti nezlepšili. Spolupráca s ňou je náročná, častokrát po upozornení na nedostatky reaguje arogantne, prchko a miestami až agresívne. Posledné šetrenie pomerov bolo vykonané v novembri 2023. V domácnosti naďalej pretrvávajú problémy s hygienou, počas šetrenia bol v domácnosti neporiadok a špina. Matka to odôvodňuje tým, že nevláde, nakoľko má zdravotné problémy. Matka sa dostavila začiatkom decembra 2023 na úrad z dôvodu poskytnutia pomoci pri spísaní návrhu na úpravu práv a povinností k mal. deťom. Uviedla aktuálnu situáciu v rodine. Po prepustení otca z väzby ho matka vyhodila zo spoločnej domácnosti. Pod vplyvom alkoholu bol agresívny a matku fyzicky napadol. Privolaná bola aj policajná hliadka. Otec sa matke vyhrážal, že jej vezme deti. Matka mala obavu, že by tak mohol urobiť. Komunikácia s matkou bola teraz dobrá, matka po dlhej dobe súhlasila aj so spolupracou s Centrom pre deti a rodiny Levice terénou formou, za účelom zlepšenia pomerov v rodine, hlavne zlepšenia hygienického štandardu. Matka bola predvolaná na úrad aj s mal. deťmi z dôvodu vykonania informatívneho pohovoru a zistenia aktuálnej situácie v rodine. Dňa 6.12.2023 sa matka na úrad dostavila, avšak bez mal. detí. Mal. D. C. sa odmietol dostaviť, nechcel sa k situácii vôbec vyjadrovať a bol v odpore. Mal. A. B. bola v škole, nakoľko mala dlhý deň a matka nechcela, aby vymeškala zo školy. Mal. A. komunikuje len v maďarskom jazyku a navštevuje základnú školu v Leviciach. Matka uviedla, že od 10.11.2023 s otcom nebola v kontakte a otec sa o mal. deti ani nijakým spôsobom nezaujíma. Od starostu obce má matka vedomosť, že si otec hľadá bývanie v azylovom dome v Leviciach. Iné informácie o ňom nemá. Matka uviedla, že s mal. deťmi výchovné problémy nie sú. Mal. A. pravidelne navštevuje školu. Matka si všimla, že odkedy s nimi otec nie je v kontakte, mal. A. je pokojnejšia aj do školy chce chodiť. V domácnosti otec nie je spomínaný, ak ho aj niekto spomenie, mal. deti ho nazývajú „opicou.“ Matka uviedla, že mal. deti majú k otcovi veľmi zlý vzťah. Je to hlavne kvôli tomu, že boli viackrát svedkami toho, ako otec matke ubližoval. Mal. A. jej povedala, že ak by sa musela s otcom stretnúť, asi by ho kopla, alebo by utiekla. K otcovi cíti odpor, za to, ako sa k matke správal. Matka sa vyjadrila, že spočiatku mala obavu, že by otec mohol splniť vyhrážky, že jej deti vezme, ale má pocit, že sa situácia upokojila. Naďalej trvá na úprave práv a povinností k mal. deťom.

4.5. Okresné riaditeľstvo PZ v Leviciach podalo dňa 12.12.2023 súdu správu, v zmysle ktorej dňa 10.11.2023 bol prijatý hovor z tiesňovej linky 158, že na adrese Hontianska vrbica 181 je veľký krik, volala E. C.. Oznámenie následne preverila hliadka Obvodného oddelenia PZ v Želiezovciach, ktorá zistila, že došlo k priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch – hrubé správanie vykrikovaním urážok, pričom páchatelom bol D.

D., nar. XX.XX.XXXX. Uvedené bolo vyriešené blokovou pokutou v sume 30,- eur, poškodenou osobou bola E. C., nar. XX.XX.XXXX.

4.6. Psychiatrická nemocnica Hronovce informovala súd o tom, že otec maloletej bol hospitalizovaný na akútnom mužskom oddelení od 04.01.2024 do 16.01.2024 s diagnózou osobnostná porucha.

4.7. Okresný súd Levice dňa 02.04.2024 vydal Trestný rozkaz pod sp. zn. 4T/2/2024, ktorým sa obvinený D. D., nar. XX.XX.XXXXX v J. K., trvale bytom F. G. XXX, bez prihlásenia F. G. XXX, uznáva vinným z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona a z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu a skúšobnou dobou probačného dohľadu v trvaní 36 mesiacov.

4.8. Z hodnotenia, ktoré vypracovala Základná škola L. M. v Leviciach, ktorú navštevuje maloletá, je zrejmé, že mal. A. B. je žiačkou 6. ročníka. Školu navštevuje pravidelne, všetky vymeškané hodiny mala ospravedlnené. Do školy chodí čisto oblečená, občas sú menšie problémy s hygienou. Stravuje sa v školskej jedálni. Matka sa o školské výsledky dcéry zaujíma a so školou spolupracuje. V piatom ročníku nechodila na rodičovské združenia, ale pravidelne komunikovala so školou telefonicky alebo osobne. Maloletá školský poriadok neporušuje, správa sa slušne a voči dospelým je zdvorilá. Na vyučovacie hodiny sa pripravuje nepravidelne, na hodine sa zapája do práce, učivo sleduje. V triede má kamarátku, avšak je na okraji kolektívu.

4.9. Matka mal. dieťaťa býva v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníčkou, spolu s jej dospelým synom, jej matkou, bratom a jeho manželkou. Podľa vlastného vyjadrenia je dlhodobo nezamestnaná a jej jediný príjem predstavujú sociálne dávky, príspevok na bývanie a rodinné prídavky celkovo vo výške 682,- eur. Je poberateľkou prídavkov na deti vo výške 120 eur mesačne.

4.10. Otec mal. dieťaťa nie je zamestnaný, nie je SZČO, ani poberateľ invalidného dôchodku, ktorá skutočnosť vyplýva z lustrácie súdu cestou Sociálnej poisťovne. Opakovane bol hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Hronovce, naposledy v období od 04.01.2024 do 16.01.2024 pre osobnostnú poruchu. Bol prepustený na vlastnú žiadosť. V období od 25.07.2023 do 30.10.2023 sa nachádzal vo väzbe. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Je spoluposudzovanou osobou v rámci priznaných dávok v hmotnej núdzi, ktoré poberá matka maloletej.

5. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

6. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

7. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

11. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

12. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že rodičia maloletej nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti. Starostlivosť maloletej zabezpečuje matka, pričom pri šetrení pomerov kolíznym opatrovníkom neboli zistené žiadne závažné nedostatky. Súd vychádzajúc zo správ o šetrení pomerov, ako aj doporučení kolízneho opatrovníka maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matke.

Zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky je plne v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa podľa čl. 5 písm. a), b) a c) Zákona o rodine vzhľadom na zabezpečenie úrovne starostlivosti o maloleté dieťa, stabilitu prostredia, v ktorom sa maloleté dieťa zdržiava a ochranu jeho duševného a telesného vývinu.

16. Právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok majú obaja rodičia, nakoľko sú obaja nositeľmi rodičovských práv a povinností v celom rozsahu. V bežných veciach môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. V iných než bežných veciach sú rodičia povinní sa dohodnúť, v prípade nezhody rodičov, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

17. Súd poukazuje na to, že povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného vývoja, za ktorým účelom má povinnosť každý z rodičov vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaobstaral prostriedky pre svoje deti. Účelom výživného je uhrádzanie nielen priebežne sa vyskytujúcich bežných potrieb mal. dieťaťa, ale všetkých potrieb prospešných k jeho všestrannému vývoju. Tomu je prispôsobená i splatnosť výživného vo forme pravidelných plnení. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom musí mať súd na zreteli, že zaistenie tejto výživy sa týka nielen výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, prípravu na povolanie.

18. Základnými pravidlami, pri určovaní výšky výživného sú jednak odôvodnené potreby oprávneného, ako i schopnosti, i možnosti a majetkové pomery povinného. Oprávnené potreby nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie – potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, či kultúrnymi. Závisia najmä od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa sám o seba a pod. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky súvisiace so zdravotným stavom oprávneného alebo s jeho rekreačnými pobytmi. Súd pri určení bežného výživného na ne musí prihliadnuť. Zároveň musí skúmať i možnosti, schopnosti a majetkové pomery oprávneného, teda, či existuje stav odkázanosti na výživu. Na strane povinného súd prihliada najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ktoré dosahuje v čase súdneho konania. Prihliada však aj na potencionalne príjmy, teda nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciou na trhu práce a pod. Skúma tiež majetkové pomery, ktoré posudzuje komplexne, okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné, zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred stratou zamestnania, ak sa preukáže, že sa povinný vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Rovnako súd posudzuje, ak sa povinný vzdá bez vážneho dôvodu majetkového prospechu, alebo povinný na seba berie neprimerané majetkové riziká.

19. Keďže súd rozhodol o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, musel sa zaoberať rozsahom vyživovacej povinnosti zo strany otca. Súd vzal do úvahy zákonné hľadiská schopností, možností a majetkových pomerov rodičov, ako aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 62 Zákona o rodine vyplýva, že dieťa je vzhľadom na svoj vek odkázané na výživu svojich rodičov, pričom na výžive dieťaťa sa majú podieľať obaja rodičia, primerane svojim možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom. Na základe vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že matka si vyživovaciu povinnosť k maloletej plní sčasti aj samotným výkonom osobnej starostlivosti o maloletú. Otec si vyživovaciu povinnosť k maloletej neplní. Mesačné odôvodnené potreby maloletej súd ustálil na sumu cca 190,- eur, keď matka náklady na stravovanie pre dieťa odhadla na sumu 60,- eur, náklady v súvislosti s dochádzkou do školy sú 7,25 eur (čl. 64), alikvotná časť nákladov na bývanie 71,42 eur (celkové náklady 500,- eur / 7 osôb), k čomu súd pripočítal odhadom na hygienu 10,- eur, zdravotnú starostlivosť 10,- eur a ošatenie 30,-

eur mesačne. Maloletá osobitné záujmy nemá, je zdravá. Pri určení výživného súdu vychádzal z potencionalneho príjmu otca v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keď otec nijakým spôsobom nepreukázal aktívne hľadanie si zamestnania, dokonca sám odmietol vykonávať aktivačnú činnosť. Tiež nepreukázal, že by mu v zaradení sa do pracovnej činnosti bránila objektívna prekážka (napr. dlhodobá nepriaznivá zdravotná stav). Pokiaľ by otec vykonával pracovnú činnosť, na ktorú nie sú potrebné odborné znalosti, resp. vzdelanie, mohol by dosahovať aspoň minimálnu mzdu, ktorej mesačná výška v r. 2024 činí 750,- eur, z ktorej by určené výživné mohol uhrádzať bez toho, aby bola ohrozená jeho možnosť uspokojovať si svoje nevyhnutné odôvodnené potreby. Sčasti sú náklady na výživu maloletej pokryté i rodinnými prídavkami vyplácanými matke.

20. V súlade s § 77 ods. 1 Zákona o rodine, súd určil výživné odo dňa začatia konania, t. j. 23.11.2023 (deň doručenia návrhu súdu). Od tohto obdobia otec nepreukázal, že by na výživu maloletej prispel nejakou finančnou čiastkou. Ku dňu rozhodnutia súdu otcovi vznikla zaostalosť vo výške 423,31 eur (100,- eur : 30 dní = 3,33 eur x 7 dní + 4 mesiace x 100,- eur). Zaostalé výživné súd otcovi povolil splácať po 20,- eur mesačne popri bežnom výživnom s tým, že ak čo i len jednu splátku nezaplatí načas, celý zvyšok nesplateného dlhu sa stane splatným naraz.

21. Matka na pojednávaní dňa 04.04.2024 pred začatím konania vo veci samej zobrala návrh v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k synovi D. C., nar. XX.XX.XXXX späť, nakoľko syn v čase rozhodovania súdu dovŕšil plnoletosť. Súd z uvedeného dôvodu konanie v tejto časti zastavil (výrok V.).

22. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).